

Wbrew pozorom NNW dzieci i młodzieży szkolnej to dobrowolna umowa ubezpieczenia i zawrzeć ją mogą tylko rodzice uczniów np. w związku z wycieczką szkolną. Ale nie w każdym przypadku. Odmienne rozwiązanie dotyczy uczniów w ramach praktycznej nauki zawodu.

Ubezpieczenie NNW uczniów - dobrowolne

W obecnym stanie prawnym nie ma regulacji ustanawiających obowiązkowe ubezpieczenia w odniesieniu do działalności szkół i placówek oświatowych, z wyjątkiem sytuacji, w której szkoła organizuje wycieczkę zagraniczną lub wypoczynek za granicą (samodzielnie lub we współpracy z przedsiębiorcami zajmującymi się działalnością turystyczną).

Umowa ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) dzieci i młodzieży szkolnej jest dobrowolną umową ubezpieczenia. Może być ona zawarta wyłącznie z woli rodziców. Nie jest dopuszczalny zapis statutu, zgodnie z którym uczeń rozpoczynający szkołę w szkole musi opłacić ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków.

Przepisy **nie upoważniają dyrektora szkoły**, jak również innych organów szkoły, do podejmowania czynności związanych z zawieraniem umów ubezpieczenia na rzecz uczniów. Także rady rodziców nie mają upoważnienia prawnego do zawierania jakichkolwiek umów, w tym umów ubezpieczenia grupowego NNW. Mogą jednak wnioskować do organu prowadzącego we wszystkich sprawach szkoły, w tym również w sprawach dotyczących ubezpieczenia.

To **rodzice rozstrzygają**, czy należy w szkole ubezpieczyć dziecko i od nich zależy przyjęty sposób procedowania wyboru ubezpieczyciela oraz wybór oferty. Żądanie przez dyrektorów szkół i placówek od rodziców pokrycia kosztów ubezpieczenia dzieci od następstw nieszczęśliwych wypadków (bezpośrednio lub za pośrednictwem szkoły), jak również żądanie jakichkolwiek oświadczeń w związku z odmową przez nich uiszczenia dobrowolnych ubezpieczeń, jest niedopuszczalną praktyką.

Podpisanie umowy na ubezpieczenie

W przypadku, gdy rada rodziców podjęła uchwałę i wybrała już ofertę, należy zastanowić się kto powinien podpisać umowę z firmą - dyrektor czy przewodniczący rady? Jak rozwiązać kwestię danych osobowych, gdy firmę ubezpieczeniową reprezentuje broker? Kto podpisuje umowy powierzenia danych?

Odpowiedź zależy od tego, **kto jest ubezpieczającym**, stroną umowy. Nie będzie tu jednak obowiązywała umowa powierzenia przetwarzania danych. Żaden przepis nie zobowiązuje szkoły do zawarcia umowy ubezpieczenia uczniów od następstw nieszczęśliwych wypadków. Gdyby na zasadzie dobrowolności szkoła miała zawrzeć taką umowę na rzecz uczniów i ponieść koszt składki ubezpieczeniowej, byłaby reprezentowana przez dyrektora, o ile plan finansowy szkoły dopuszcza taki wydatek (art. 808 § 1-3 Kodeksu cywilnego, art. 68 ust. 1 pkt 1 i pkt 5 ustawy – Prawo oświatowe).

Zgoda rodziców na przekazanie danych

Niezbędna jest jednak **zgoda rodziców na przekazanie określonych danych** osobowych firmie ubezpieczeniowej w związku zawieraną umową ubezpieczenia, bo przepisy nie nakładają na szkoły obowiązku ubezpieczenia uczniów od NNW. Wtedy nie trzeba zawierać umowy powierzenia przetwarzania danych. Broker w tym przypadku działa jako

przedstawiciel firmy ubezpieczeniowej i powinien mieć stosowne umocowanie. Jednak ostateczna ocena co do danych zależy od analizy konkretnych wzorów dokumentów.

Wymóg zawarcia **umowy powierzenia** dotyczy przypadków, gdy przetwarzanie danych osobowych ma być dokonywane w imieniu administratora przez inny podmiot (podmiot przetwarzający) – art. 4 pkt 8, art. 28 RODO. Zatem istotne jest podkreślenie, iż podmiot przetwarzający **przetwarza dane w imieniu administratora**, a nie w imieniu własnym (tj. nie staje się administratorem danych). Podmiot przetwarzający nie decyduje bowiem o celach i sposobach przetwarzania, gdyż przetwarza dane osobowe wyłącznie na udokumentowane polecenie administratora (art. 28 ust. 3 lit. a RODO). Ta sytuacja nie znajdzie zastosowania do relacji ubezpieczający-ubezpieczyciel.

Ubezpieczyciel nie przetwarza danych osobowych w imieniu ubezpieczającego, ale działa niezależnie, stając się **odrębnym administratorem danych** udostępnionych mu na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia. Ubezpieczyciel jest w omawianym układzie odbiorcą danych w rozumieniu art. 4 pkt 9 RODO, udostępnienie danych osobowych ubezpieczycielowi następuje na podstawie warunków określonych w art. 6 ust. 1 RODO (w omawianej sytuacji chodzić będzie o przesłanki zawarte w art. 6 ust. 1 lit. a, b RODO).

W sytuacji, gdy szkoła nie jest stroną umowy (ubezpieczającym), umowę z ubezpieczycielem zawierają pełnoletni uczniowie albo rodzice niepełnoletnich uczniów. Dyrektor, ewentualnie inna osoba, np. przewodniczący rady rodziców, może ich reprezentować jedynie po uzyskaniu pełnomocnictwa. Osoby, które takiego pełnomocnictwa nie udzielią, samodzielnie decydują, czy zawrą umowę ubezpieczenia NNW z tym zakładem ubezpieczeń, który poleca rada rodziców. Rada rodziców **nie ma podmiotowości do zawierania umów**. W takiej sytuacji to rodzice sami przekazują dane firmie ubezpieczeniowej.

W przypadku wycieczki jednodniowej - bez ubezpieczenia NNW

Czy uczeń musi być ubezpieczony od NNW jeśli wyjeżdża z nauczycielami poza teren szkoły (np. wycieczka jednodniowa, wyjście do kina czy teatru)? Kto ponosi odpowiedzialność, jeśli dziecku coś się stanie?

Uczestnik wycieczki krajowej **nie musi być ubezpieczony od następstw nieszczęśliwych wypadków**. Jeżeli uczeń dozna szkody w trakcie wycieczki szkolnej, wówczas generalnie odpowiedzialność odszkodowawczą poniesie organ prowadzący.

W aktualnym stanie prawnym uczniowie uczestniczący w wycieczce krajowej nie muszą być ubezpieczeni od następstw nieszczęśliwych wypadków. Obowiązek ubezpieczenia dotyczy **wyłącznie uczestników wycieczki zagranicznej** (§ 15 rozporządzenia MENiS z 8 listopada 2001 r.). Brak obowiązku nie oznacza jednak, że takie ubezpieczenie nie jest możliwe. Zawarcie umowy ubezpieczenia będzie jednak zależało od rodziców uczniów. W razie doznania wypadku przez dziecko odpowiedzialność za powstałą szkodę będzie rozpatrywana według ogólnych zasad prawa cywilnego (art. 415 Kodeksu cywilnego).

Odpowiedzialność za wypadek podczas wycieczki szkolnej ponosi organ prowadzący szkołę, ponieważ to na nim spoczywa obowiązek zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki (art. 5 ust. 7 pkt 1 ustawy o systemie oświaty). Gdy wskutek niezapewnienia tych warunków dojdzie do wypadku, wówczas przeciwko organowi prowadzącemu może zostać wytoczone powództwo o zapłatę odszkodowania za szkodę lub zadośćuczynienia za krzywdę.

Podstawa prawna:

- [Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny \(tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 121\) - art. 415, art. 427.](#)
- [Ustawa z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy \(tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 1502\) - art. 119, art. 120, art. 122.](#)
- [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki \(Dz.U. z 2001 r. nr 135 poz. 1516\) - § 15.](#)
- [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki \(Dz. U. z 2018 r., poz. 1055\) - § 7.](#)
- [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu \(Dz. U. z 2019 r., poz. 503\) - § 8.](#)
- [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE \(ogólne rozporządzenie o ochronie danych\) \(Dz.Urz. UE L 119, s. 1\) - art. 4 pkt 8, 9, art. 28.](#)